

HORVÁTH BALÁZS

Kirakós

rézfúvós kvintetre

az Ewald kvintettnek

2005.

© Balázs HORVÁTH, 2005

A *Kirakós* egy minimálisan 3*3-as négyzetben mozgatható 8 elemből játék. (A játéknak létezik bonyolultabb – pl. 4*4-es négyzetben 15 elem – verziója is.) A hiányos négyzeten szereplő képet az elemek tologatásával, cserélgetésével lehet kirakni. A kép kirakása közben kialakulhatnak a végső képhez hasonlító mintázatok, melyek a cserék során el-, vagy előtűnnek.

Kirakós c. darabom e játékot utánozza le hat helyen, vagyis hat széken „mozgatható” öt elemmel, azaz játékosal. A rézfúvós kvintett előadói a megszokottól eltérő ülésrendben helyezkednek el a pódiumon, és nagyjából egyenlő hosszúságú szólókat játszanak. A szólók sorrendjét az éppen üresen álló szék helye határozza meg, vagyis mindig az a játékos szólózik, akinek a végső mintázat szerinti széke üres. Miközben átül végső helyére, elkezd játszani a szólót, majd ennek végére érve az a játékos veszi át szólisztikus szerepét, akinek a helye megüresedett. (Ha a VI. szék marad üresen, akkor bármelyik, szólóját még nem bemutató hangszeres átülhet az üres székre, és eljátszhatja szólóját.) A többiek a szóló egy pontján belépve hangzó háttérrel biztosítanak a szólista számára. Az aktuális szólista tehát az éppen áthelyezendő elemet reprezentálja, míg a többiek háttérhangzása az ezáltal kialakuló új színpadi és hangzástípust jeleníti meg. Miután mind az öt játékos befejezte szólóját, és a helyére került, kialakul a darab végleges, egységes látványbeli- és hangzástípusa.

A darabnak két verziója létezik. Elkészítettem egy számomra szimpatikus sorrendben zajló verziót, melyben a zenészek kiindulási helyét meghatároztam. E verzió előadásakor a kísérőanyagként szolgáló kottát, valamint a szólóanyagokat tartalmazó kottákat a hangszeresek előre megadott rendben helyezik ki kottapultjaikra. A darab formája tehát rögzített. A másik verzióban azonban a hangszeresek a színpadra lépésükkor döntenek el, melyik székre ülnek. Döntésük tehát befolyásolja egyrészt a szólók sorrendjét, másrészt a kísérőanyagok és a szólók együtthangzásának viszonyát, ugyanis a háttéranyagok sorrendje kötött, a szólók sorrendje pedig előadásról előadásra változhat. Harmadrészt a háttéranyagok hangzása is más és más lehet az elfoglalt helyek mintázatától függően, ugyanis ebben az esetben minden hangszeres az éppen előtte lévő kísérőanyagot játssza, a neki megadott kulcs szerint. Ily módon teljesen más hangzástípus alakulhat ki, miközben a darab egyes pillanatait, zenei elemei nagyjából minden eljátszásnál változatlanok, amint a *Kirakós* játék is minden egyes keverés után új és új alakzatokat mutat, de színei, és formái részleteiben mindig változatlanok lesznek.

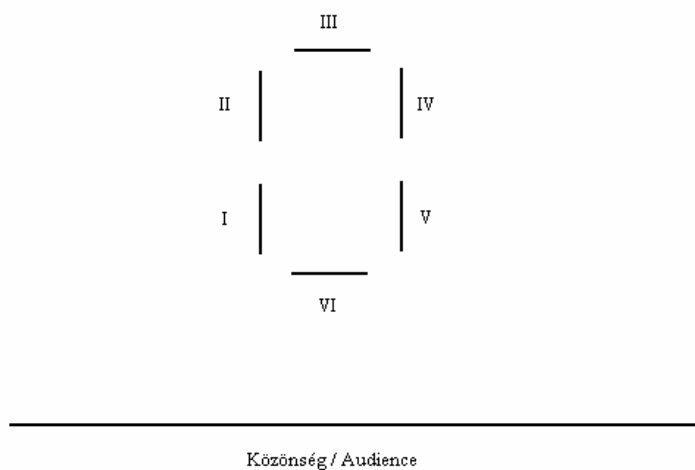
A *Kirakós* a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete támogatásával készült.

Horváth Balázs

Budapest, 2005. augusztus 3.

Tromba 1. in Do	Tr. 1.
Tromba 2. in Sib	Tr. 2.
Corno in Fa	Cor.
Trombone	Trb.
Tuba	Tb.

A pultok és a kották elrendezése a színpadon:

A kiindulási elhelyezkedés, a szólók közbeni mozgások és a befejező pozíciók a következők:

Hangszerek szerint

Tr. 1.	III → I
Tr. 2.	IV → V
Cor.	I → II
Trb.	VI → IV
Tb.	V → III

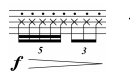

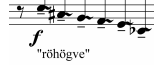

A darab lefolyása szerint

1 ciffer	kiinduló pozíció	
2 ciffer	I → II	Cor.
3 ciffer előtt	III → I	Tr. 1.
4 ciffer	V → III	Tb.
5 ciffer előtt	IV → V	Tr. 2
6 ciffer	VI → IV	Trb.
7 ciffer	befejező pozíció	

Az *IMPRO* feliratú szólószakaszoknál lehetőség van improvizációra is, a megadott zenei anyag mintájára.

JELMAGYARÁZAT

A hagyományostól eltérő jelek egy részének magyarázata szerepel a kottában (ld. 1. szakasz).

- Hang nélkül, csak levegőt fűjni a hangszerbe (pl. 9. ü. Tr. 1.)
- A vizet látványosan kiönteni a hangszerből (pl. 10. ü. Tr. 1.)
- Csak a billentyűkkel (pistonnal vagy ventillel) játszani a megadott ritmust (pl. 8. ü. Tr. 2.)
- Tenyérrrel a fúvókára csapni (pl. 10. ü. Cor.)
- Többféle zajkeltésre vonatkozó jelzés, pl. 1. ü. Trb.: lábbal a padlón ütni a megadott ritmust
- Többféle zajkeltésre vonatkozó jelzés, pl. 4. ü. Tb.: gyűrűvel kopogni a hangszer testén a megadott ritmust (esetleg tenyérrrel a combon)
- + ; ○ ————— Gestopf; ord. – Cor. (pl. 14., 15. ü.)
- ½ levegő-½ hang: a fúvókát finoman eltávolítva a szájtól, hogy a levegő egy része az ajkak mellett szökjön ki (pl. 64. ü. Tr. 1.)
- Bemelegítés-szerűen berregtetni az ajkakkal (pl. 90. ü. Tr. 1.)
- A leírt ritmus szerint kifűjni a levegőt az ajkakon, közben elhúzni a hangszert a száj előtt, hogy a hangszertest felerősítse a hangzást, és a hangszín is módosuljon (pl. 91. ü. Tr. 1.)
- Csak trilla, levegő, vagy hangbefűzés nélkül – a billentyűk zajának hangja (pl. 90. ü. Tr. 2.)
- Nagyon mély hang a lehető leglazábbra eresztett ajkakkal (pl. 90. ü. Cor.)
- Többféle zajkeltésre vonatkozó jelzés, a megadott ritmust a combon ütni (pl. 91. ü. Cor.)
- Többféle zajkeltésre vonatkozó jelzés, a megadott ritmust a nyelvvel kiütni a fúvókában (pl. 91. ü. Trb.)
- Dobbantás lábbal a padlón (pl. 98. ü. Tr. 1., Tr. 2., Cor., Trb.)
- Röhögést imitálva, pl. 99. ü. Tb.
- A hangszerbe énekelve: felső szólam hangszer (instr.), alsó szólam ének (voce), pl. 210. ü. Trb.

Kirakós

rézfúvós kvintettre

Balázs HORVÁTH

A székeket lassan, a színpadon tévovázva mozogva kell elfoglalni, majd a "SOLO" részek kottáját lerakva elhelyezkedni. Mindenki csöndesen, de hallhatóan piszmogjon valamivel úgy, hogy rendszertelen, metrum nélküli hangzások alakuljanak ki. (Pl. a hangszert lehet tisztogatni, a párát kiüríteni, a sordino-kat ki-be rakosgatni a hangszerbe, vakarózni, nyújtózkodni, az ajkakat bemelegítésszerűen berregtetni, stb.)

Rövid idő után (kb. 20-30 sec.) a mozgástípusok redukálódnak. A megadott mozgásfunkciókat ismételve kell végrehajtani:

- Tr. 1. III hely: le-leejti a sordino-t
- Tr. 2. IV hely: nézegeti a hangszerét, időnként nyomogatja a ventileket, vagy az ajkaival berreg
- Cor. I hely: látványosan, és hallhatóan ásít
- Trb. VI hely: nyugodtan ül, és az óráját nézegeti.
- Tb. V hely: pakolgat, a kottáját rendezgeti hangosan

A Trb. játékos az óránézetek között hátra-hátratekint a közönségre, és fejcsóválással jelzi, hogy a többiek miatt nem lehet elkezdni a játékot. Néhány hátranzés után jelzésszerűen kezd topogni a lábával. A topogáskor indul a kottában megadott anyag.

A többiek néhány ütemmel később nem túl hirtelen abbahagyják eddigi tevékenységüket, és a kottában megadott módon folynak bele a játékba.

1

♩ = 80

con sord. straight

1. Tromba in Do

2. Tromba in Sib

Corno in Fa

Trombone

Tuba

mf

gyűrűvel kopogni a megadott ritmust a hangszer testén (vagy tenyérral a combon)

8

hang nélkül a hangszerbe fújni látványosan kirázni a vizet a hangszerből

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

mf

csak a billentyűkkel játszani a megadott ritmust (ehhez ki kell lazítani a billentyűtartó gyűrűket, de a 14. ütemben vissza kell szorítani őket)

mf

SOLO

mf

tenyérral a fúvókára ütni

♩ = 80-120*

15

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

p *f* *f* *mp* *f* *ff* *mf* *mp* *f* *mf* *ff*

frull.

21

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

f *f* *mf* *mp* *f*

sempre poco frull.

ord.

25

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

mp *f* *mp* *f* *f* *mf*

*A tempó a szólista elképzelése szerint nagyjából a megadott határok közé essen!
The tempo should be between the given frame but representing the idea of the soloist.

30

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

36

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

42

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

senza sord. SOLO

mf ——— ff

3

p < sf

Átsétal a helyére
Walks to his/her final place IMPRO

SOLO vége / end of SOLO

sf

♩ = 80-120*

Átsétál a helyére

Walks to his/her final place

G. P.

49

1. Tr. *IMPRO* *f* libero *mp* *mf* *mf* *f* *gliss.* *gliss.*

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

3

♩ = 80-120*

57

1. Tr. *f* *p leggiero* *sub.f* *p* *f* *p* *f < sf*

2. Tr. *f* *p* *f* *p*

Cor. *con sord.* *mf* *f* *mf* *f* *p*

Trb. *mf* *f* *p* *mf* *f* *p*

Tb. *mf* *p* *mf* *p*

63

1. Tr. *p* *< sf* *p* *< sf* *mf* *p < f* *p < f*

2. Tr. *p* *f* *f*

Cor. *p* *mf* *f*

Trb. *p* *mf* *f*

Tb. *p* *mf*

*A tempó a szólista elképzelése szerint nagyjából a megadott határok közé essen!
The tempo should be between the given frame but representing the idea of the soloist.

68

1. Tr. *p* *f* *gliss. (rip)* *<ff>* *p*

2. Tr. *p* *f* *p*

Cor. *p* *mf* *f* *p*

Trb. *p* *mf* *f* *p*

Tb. *p* *mf* *p*

Measures 68-72. The first trumpet part features a complex melodic line with a glissando and a 'rip' effect. The rest of the brass section provides harmonic support with various articulations and dynamics.

73

1. Tr. *ord.* *mf* *sf* *f*

2. Tr. *p* *f*

Cor. *mf* *p* *mf* *f*

Trb. *mf* *p* *mf* *f*

Tb. *mf* *p* *mf*

Measures 73-78. The first trumpet part has a dynamic range from *mf* to *sf* and *f*. The second trumpet part has a *p* to *f* dynamic. The other instruments have *mf* and *p* dynamics.

79

1. Tr. *gliss.* *mp* *fp* *mf*

2. Tr. *p* *f* *p*

Cor. *p* *mf* *f* *p*

Trb. *p* *mf* *f* *p*

Tb. *p* *mf* *p*

Measures 79-84. The first trumpet part includes a glissando and dynamic markings *mp*, *fp*, and *mf*. The second trumpet part has *p* and *f* dynamics. The other instruments have *p* and *mf* dynamics.

SOLO vége /
end of SOLO

4

♩ = 80-120*

85

1. Tr. *mp* *gliss.* *sf*

2. Tr. *senza sord.* *f* *frull.* *mf*

Cor. *senza sord.* *pp* *mf*

Trb. *senza sord.* *f* *pp*

Tb. *senza sord.* *SOLO* *pp* *p* *mf* *p* *mp*

92

1. Tr. *f* *gliss.* *mf* *mf* *mf*

2. Tr. *f* *frull.* *frull.* *frull.* *mf* *mf*

Cor. *pp* *mf* *mf* *mf*

Trb. *pp* *f* *pp*

Tb. *mf* *mp* *mf* *p* *mf* *p*

98

1. Tr. *f* *gliss.* *mf* *f* *mf*

2. Tr. *f* *frull.* *frull.* *frull.* *mf*

Cor. *pp* *mf* *mf* *pp* *mf*

Trb. *f* *pp* *f*

Tb. *mp* *sf* *f* *mf* *f* *p* *p* *sf* *f*

*A tempó a szólista elképzelése szerint nagyjából a megadott határok közé essen!
The tempo should be between the given frame but representing the idea of the soloist.

104

1. Tr. *f* *gliss.* *f* *gliss.* *f* *gliss.*

2. Tr. *f* *f* *f* *f*

Cor. *pp* *pp*

Trb. *pp* *f* *pp* *f* *f*

Tb. *p* *mf* *p* *p* *sf* *mp dolce*

111

1. Tr. *mf* *f* *gliss.* *mf*

2. Tr. *frull.* *frull.* *frull.*

Cor. *mf* *pp* *mf*

Trb. *pp* *f* *pp*

Tb. *p* *mp* *p* *p* *mf* *p* *mp* *sf*

118

♩ = 80-120*

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb. *mp* *quasi legato* *mp* *visszalép* *steps back* *sub.mf*

Átsétál a helyére
Walks to his/her final place

IMPRO

*A tempó a szólista elképzelése szerint nagyjából a megadott határok közé essen!
The tempo should be between the given frame but representing the idea of the soloist.

127 G. P.

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

visszalép
steps back

ide-oda lépked
steps back and forth

7:6

135 G. P.

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

SOLO
senza sord.

♩ = 80-120*

142

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

Átsétál a helyére
Walks to his/her final place

*A tempó a szolista elképzelése szerint nagyjából a megadott határok közé essen!
The tempo should be between the given frame but representing the idea of the soloist.

5

♩ = 80-120*

149

1. Tr. *gliss.*
p *mf* *mf* *p* *mf*

2. Tr. *mf* *mp* *frull.* *p*

Cor. *gliss.*
p *mf* *p* *p* *mf* *mf*

Trb. *gliss.*
p *mf* *mp* *p* *mf* *p*

Tb. *con sord.*
p

154

1. Tr. *mf* *mf* *p*

2. Tr. *cresc. poco a poco*
mf *mp* *p*

Cor. *mf* *p* *p*

Trb. *gliss.* *gliss.* *gliss.* *gliss.*
mp *mf* *p*

Tb.

158

1. Tr. *gliss.*
mf *mf* *p* *mf* *mf*

2. Tr. *mf* *f* *p* *mf*

Cor. *gliss.*
mf *mf* *p* *mf* *mf*

Trb. *gliss.* *gliss.* *gliss.* *gliss.*
mf *mp* *p* *mf*

Tb.

*A tempó a szólista elképzelése szerint nagyjából a megadott határok közé essen!
The tempo should be between the given frame but representing the idea of the soloist.

163

1. Tr. *p* \leftarrow *mf* *mf*

2. Tr. *mp* *f* *sub.* *f*

Cor. *p* \leftarrow *mf* *mf*

Trb. *mp* *p* \leftarrow *mf* *mf*

Tbn.

168

1. Tr. *p* *sub.f* *sub.* *p* \leftarrow *mf* *mf* *gliss.* *mf* *p*

2. Tr. *f* *gliss.* *mf*

Cor. *p* *sub.f* *sub.* *p* \leftarrow *mf* *mf* *gliss.* *mf* *p*

Trb. *p* *sub.f* *sub.* *p* \leftarrow *mf* *mp* *gliss.* *gliss.* *gliss.* *p*

Tbn.

173

1. Tr. *mf* *gliss.* *mf*

2. Tr. *f* *mf cresc.*

Cor. *mf* *gliss.* *mf*

Trb. *mf* *gliss.* *mp* *gliss.* *gliss.* *gliss.*

Tbn.

177 $\bullet = 80-120^*$

1. Tr. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{6}{4}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$

2. Tr. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{6}{4}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$

Cor. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{6}{4}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$

Trb. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{6}{4}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$

Tb. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{6}{4}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$

SOLO vége / end of SOLO

Átsétál a helyére
Walks to his/her final place

SOLO IMPRO *gliss.* *gliss.*

ff *f* *mf* *mp*

6 $\bullet = 80-120^*$

183 con sord. straight

1. Tr. $\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{4}$

2. Tr. $\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{4}$

Cor. $\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{4}$

Trb. $\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{4}$

Tb. $\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{4}$

p *f* *p* *p* *f* *p*

con sord. straight

p *f* *p* *p* *f* *p*

con sord.

p *f* *p* *p* *f* *p*

gliss. simile

p *mp* *mp* *mf*

p *f* *p* *p* *f* *p*

189

1. Tr. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$

2. Tr. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$

Cor. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$

Trb. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$

Tb. $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$

f *p* *f* *p* *p* *p* *mf* *p* *mf* *p* *f* *p*

f *p* *f* *p* *p* *p* *mf* *p* *mf* *p* *f* *p*

f *p* *f* *p* *p* *p* *mf* *p* *mf* *p* *f* *p*

pp *f* *f* *f* *f* *p* *mf* *mf*

f *p* *f* *p* *f* *p* *f* *p*

*A tempó a szólista elképzelése szerint nagyjából a megadott határok közé essen!
The tempo should be between the given frame but representing the idea of the soloist.

194

1. Tr. *p* *f* *f > p*

2. Tr. *p* *f* *f > p*

Cor. *p* *f* *f > p*

Trb. *mf* *f* *ff* *vibr.* *frull.* *vibr.* *frull.* *mp* *p*

Tb. *p* *f* *f > p*

199

1. Tr. *p* *f > p* *p*

2. Tr. *p* *f > p* *p*

Cor. *p* *f > p* *p*

Trb. *p* *p < f* *f* *mp* *mf* *p*

Tb. *p* *f > p* *p*

204

1. Tr. *f > p* *p* *f > p*

2. Tr. *f* *p* *p* *f* *p*

Cor. *f* *p* *p* *f* *p*

Trb. *mf* *mf > p < mf > p < mf* *ppp* *ppp < p* *p*

Tb. *f* *p* *p* *p* *f*

210 G. P.

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

SOLO vége /
end of SOLO

7

217 G. P.

♩ = 90

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

con sord. harmon

con sord. harmon

(con sord. sim.)

con sord. harmon

(con sord. sim.)

225 G. P.

1. Tr.

2. Tr.

Cor.

Trb.

Tb.

232

1. Tr. *p* *mf* *p* *mf*

2. Tr. *p* *mf* *p* *mf*

Cor. *mp* *mf* *p* *mf*

Trb. *p* *mf* *p* *mf*

Tb. *p* *mf* *p* *mf*

239

1. Tr. *p* *p*

2. Tr. *p* *p*

Cor. *p* *p*

Trb. *p* *mp* *gliss.* *gliss.*

Tb. *p* *mp*

p *< mf* *mp* *> p*

246

1. Tr. *mp*

2. Tr. *mp*

Cor. *mp*

Trb. *p* *mp*

Tb. *mp*

253

1. Tr. *pp* *mf* *ff marc.* *fff*

2. Tr. *ppp* *pp* *p* *mf < ff* *fff*

Cor. *ppp* *pp* *p* *mf < ff* *fff*

Trb. *ppp* *pp < p* *mf < ff* *fff*

Tbn. *pp* *p* *mf < ff* *fff*

260

1. Tr. *mf* *poco* *p*

2. Tr. *mf* *poco* *p*

Cor. *mf* *poco* *p* *p*

Trb. *mf* *poco* *p*

Tbn. *mf* *poco* *p* *p*

268

1. Tr. *pp*

2. Tr. *pp*

Cor. *pp*

Trb. *pp*

Tbn. *pp*

Budapest, 2005. június-augusztus
 June-August 2005, Budapest
 Horváth Balázs

